

RÅDETS AFGØRELSE**af 29. april 2004****om indgåelse af samarbejdsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Islamiske Republik Pakistan**

(2004/870/EF)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

Artikel 1

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 133 og 181 sammenholdt med artikel 300, stk. 2, første punktum, og artikel 300, stk. 3, første afsnit,

Samarbejdsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Islamiske Republik Pakistan godkendes herved på Fællesskabets vegne.

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

Teksten til aftalen er knyttet til denne afgørelse.

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet, og

Artikel 2

ud fra følgende betragtninger:

Formanden for Rådet foranstalter den i aftalens artikel 23 nævnte notifikation.

(1) Kommissionen har på Fællesskabets vegne forhandlet en samarbejdsaftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Islamiske Republik Pakistan.

Artikel 3

(2) Aftalen er undertegnet på Fællesskabets vegne med forbehold af dens indgåelse.

I Det Blandede Udvalg, der er omhandlet i aftalens artikel 16, repræsenteres Fællesskabet af Kommissionen bistået af repræsentanter for medlemsstaterne.

(3) Efter traktatens artikel 177 skal Fællesskabets politik med hensyn til udviklingssamarbejde fremme en bæredygtig økonomisk og social udvikling i udviklingslandene, deres harmoniske og gradvise integration i verdensøkonomien og formindskelse af fattigdommen i disse lande.

Artikel 4

Denne afgørelse offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

(4) Fællesskabet bør med henblik på virkeliggørelsen af sine målsætninger for forbindelserne med tredjelande godkende samarbejdsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Islamiske Republik Pakistan —

Udfærdiget i Luxembourg, den 29. april 2004.

På Rådets vegne
M. McDOWELL
Formand

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

⁽¹⁾ EFT C 17 af 22.1.1999, s. 6.

SAMARBEJDSAFTALE**mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Islamiske Republik Pakistan om partnerskab og udvikling**

DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB

på den ene side, og

DEN ISLAMISKE REPUBLIK PAKISTANS REGERING

på den anden side,

SOM TAGER HENSYN TIL de venskabelige forbindelser og det velfungerende samarbejde mellem Det Europæiske Fællesskab, i det følgende benævnt »Fællesskabet«, og Den Islamiske Republik Pakistan, i det følgende benævnt »Pakistan«,

SOM ERKENDER vigtigheden af yderligere at styrke forbindelserne og udbygge samarbejdet mellem Fællesskabet og Pakistan,

SOM PÅ NY BEKRÆFTER den betydning, Fællesskabet og Pakistan tillægger principperne i De Forenede Nationers pagt og verdenserklæringen om menneskerettigheder,

SOM ERINDRER OM Wien-erklæringen fra 1993 og handlingsprogrammet fra verdenskonferencen om menneskerettighederne, København-erklæringen fra 1995 om social udvikling og handlingsprogrammet, Beijing-erklæringen fra 1995 og handlingsplatformen for 4. verdenskvindekonference, Rio-erklæringen fra 1992 om miljø og udvikling og den internationale strategi for det fjerde udviklingstår,

SOM HENVISER TIL grundlaget for et snævert samarbejde mellem Fællesskabet og Pakistan, som blev skabt ved aftalen mellem Pakistan og Fællesskabet undertegnet den 16. november 1976,

SOM med tilfredshed NOTERER SIG de resultater, der er opnået i forbindelse med disse aftaler,

SOM BYGGER PÅ deres fælles vilje til at befæste, uddybe og diversificere forbindelserne mellem parterne på områder af fælles interesse på grundlag af lighed, ikke-diskrimination, gensidige fordele og gensidighed,

SOM ANERKENDER den store betydning af en social udvikling, som skal gå hånd i hånd med den økonomiske udvikling,

SOM ERKENDER nødvendigheden af, at der ydes støtte til Pakistans indsats på udviklingsområdet, navnlig en forbedring af levevilkårene for de fattige og ugunstigt stillede befolkningslag,

SOM TAGER HENSYN TIL den betydning, Fællesskabet og Pakistan tillægger bestræbelserne for at sikre en afbalanceret befolkningsvækst, udryddelse af fattigdommen, miljøbeskyttelse og en bæredygtig udnyttelse af naturressourcerne, og som anerkender sammenhængen mellem miljø og udvikling,

SOM ØNSKER at skabe gunstige betingelser for en omfattende udvikling og diversificering af samhandelen mellem Fællesskabet og Pakistan og at forstærke samarbejdet inden for samhandel, økonomi, investeringer, videnskab og teknologi samt kultur,

SOM TAGER HENSYN TIL deres forpligtelse til at sikre, at samhandelen finder sted i overensstemmelse med overenskomsten om oprettelse af WTO,

SOM ANERKENDER udviklingslandenes særlige behov under WTO,

SOM HENVISER TIL behovet for at skabe gunstige betingelser for direkte investeringer,

SOM NOTERER SIG deres fælles interesse i at fremme og styrke det regionale samarbejde og Nord-Syd-dialogen,

SOM ER AF DEN OPFATTELSE, at forbindelserne mellem dem har udviklet sig ud over rammerne for den aftale, der blev indgået i 1986,

HAR BESLUTTET som kontraherende parter, i det følgende benævnt »parterne«, at indgå denne aftale og har med henblik herpå som befuldmægtigede udpeget:

DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB:

Guy VERHOFSTADT
Premierminister for Kongeriget Belgien,

Romano PRODI
Formand for Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

PAKISTANS REGERING:

General Pervez MUSHARRAF
Leder af Den Islamiske Republik Pakistan

SOM, efter at have udvekslet deres fuldmagter og fundet dem i god og behørig form,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

Artikel 1

Grundlag

Respekten for menneskerettighederne og de demokratiske principper som fastsat i verdenserklæringen om menneskerettigheder ligger til grund for Fællesskabets og Den Islamiske Republik Pakistans nationale og internationale politikker og udgør et væsentligt element i denne aftale.

Artikel 2

Mål

Aftalens vigtigste mål er gennem dialog og partnerskab at styrke og udvikle de forskellige aspekter ved samarbejdet mellem parterne på de områder, der falder ind under deres respektive kompetenceområder, med følgende sigte:

- 1) at sikre betingelserne for og fremme en forøgelse og udvikling af den indbyrdes samhandel mellem parterne i overensstemmelse med overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen (WTO)
- 2) at støtte Pakistans bestræbelser for at sikre en massiv og bæredygtig udvikling, herunder en udviklingspolitik for økonomien og samfundet som helhed, der tager hensyn til de fattige og ugunstigt stillede befolkningslag, navnlig kvinderne i disse befolkningslag, samt en bæredygtig forvaltning af naturressourcerne

- 3) at fremme investeringerne og de økonomiske, tekniske og kulturelle forbindelser i parternes gensidige interesse

- 4) at opbygge en økonomisk kapacitet i Pakistan, som sikrer et mere effektivt samvirke med Fællesskabet.

Artikel 3

Handel og handelssamarbejde

1. Inden for rammerne af deres respektive kompetenceområder forpligter parterne sig til at sikre, at samhandelen finder sted i overensstemmelse med overenskomsten om oprettelse af WTO.

2. Parterne er enige om, at hver part underretter den anden part, når der indledes antidumpingprocedurer mod varer fra den anden part.

I fuld overensstemmelse med WTO's aftaler om antidumping- og antisubsidieforanstaltninger udviser parterne gensidig imødekommelse over for og giver passende mulighed for konsultationer vedrørende indsigelser mod antidumpingprocedurer og antisubsidieprocedurer.

3. Desuden forpligter parterne sig til inden for rammerne af deres gældende lovgivning at øge og diversificere deres indbyrdes samhandel. Formålet med samarbejdet på dette område er at udbygge og diversificere handelen i begge retninger ved at søge at finde måder at forbedre markedsadgangen på.

4. Parterne bestræber sig på:
- a) at afskaffe handelshindringer og træffe foranstaltninger, der forbedrer gennemslagskraften, navnlig ved rettidigt at afskaffe ikke-handelsmæssige hindringer i overensstemmelse med det arbejde, der udføres på dette område af WTO
  - b) inden for rammerne af deres respektive kompetenceområder at forbedre toldsamarbejdet mellem de respektive myndigheder, særlig inden for erhvervsuddannelse, forenkling og harmonisering af toldprocedurer og forebyggelse og undersøgelse samt fastsættelse af sanktioner for overtrædelser af toldlovgivningen, herunder toldsvig, i overensstemmelse med det arbejde, der udføres af Verdenstoldorganisationen (WCO)
  - c) at fortsætte behandlingen af spørgsmål vedrørende transit og genudførelse
  - d) at udveksle oplysninger til gensidig fordel om afsætningsmuligheder, statistisk samarbejde og konkurrencespørgsmål
  - e) at bestræbe sig på at sikre passende beskyttelse af personlige data.
5. a) Pakistan træffer alle fornødne foranstaltninger for at forbedre betingelserne for en egnet og effektiv beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle, industrielle og handelsmæssige ejendomsrettigheder i overensstemmelse med internationale normer.
- b) Ved udgangen af det femte år efter denne aftales ikrafttræden tiltræder Pakistan, uden at de indgåede forpligtelser under TRIPs-aftalen derved tilsidesættes, følgende multilaterale konventioner om intellektuelle, industrielle og handelsmæssige ejendomsrettigheder, hvori medlemsstaterne er parter, eller som de facto anvendes af medlemsstaterne, i henhold til de relevante bestemmelser, der er indeholdt i disse konventioner:
- i) Paris-konventionen om beskyttelse af industrielle ejendomsrettigheder, senest revideret i Stockholm (Stockholm-akten 1967)
  - ii) Madrid-arrangementet om international registrering af varemærker, senest revideret i Stockholm (Stockholm-akten 1967)
  - iii) Protokollen vedrørende Madrid-arrangementet om international registrering af varemærker (Madrid 1989)
  - iv) Traktaten om samarbejde på patentområdet (PTC Union) som ændret i 1984.

- c) Der kan blive tale om at yde faglig bistand for at gøre det muligt for Pakistan at føre de ovennævnte tilsagn og forpligtelser ud i livet.

6. Inden for rammerne af deres respektive kompetenceområder er parterne enige om, at de vil bestræbe sig på at forbedre informationsudvekslingen og adgangen til deres respektive markeder for offentlige indkøb på grundlag af gensidighed.

Artikel 4

Udviklingsamarbejde

1. Parterne erkender, at Fællesskabet kan yde et bidrag til Pakistans udviklingsindsats med henblik på at opnå en bæredygtig økonomisk udvikling og fremskridt for befolkningen.

I forbindelse med projekterne og programmerne inden for udviklingsamarbejdet vil hovedvægten blive lagt på sundhed, uddannelse, udvikling af menneskelige ressourcer, navnlig for kvinder, befolkningens levevilkår, miljø og udvikling af landdistrikterne, og indsatsen vil navnlig blive rettet mod de fattigere og ugunstigt stillede befolkningslag.

På baggrund af det ovenstående og i overensstemmelse med Fællesskabets politikker og forskrifter og grænserne for de økonomiske midler, der står til rådighed for samarbejdsindsatsen, er parterne enige om, at samarbejdet til stadighed vil blive udbygget i en kontekst kendetegnet af en klar samarbejdsstrategi og en dialog, der tager sigte på i enighed at fastlægge en prioritering og tilstræbe effektivitet og bæredygtighed.

2. Parterne erkender behovet for øget agtpågivenhed over for og samarbejde om narkotikakontrol og AIDS under hensyn til det arbejde, som en række internationale organisationer har udført i denne sammenhæng. Parterne bekræfter, at de har til hensigt at samarbejde om forebyggelse, overvågning og formindskelse af narkotikamisbrug og AIDS, navnlig ved forøgelse af sundhedstjenesternes kapacitet og støtte til centrale aktiviteter på sundhedsuddannelsesområdet.

Artikel 5

Samarbejde på miljøområdet

1. Parterne erkender behovet for, at miljøbeskyttelse indgår som en integrerende del af det økonomiske og udviklingsmæssige samarbejde. Endvidere understreger de den betydning, de tillægger miljøanliggender, samt deres vilje til at etablere et samarbejde om beskyttelse og forbedring af miljøet med særlig vægt på vand-, jord- og luftforurening, erosion, afskovning og bæredygtig forvaltning af naturressourcerne under hensyn til arbejdet i internationale fora.

Opmærksomheden vil særlig blive rettet mod:

- a) bæredygtig forvaltning af skovenes økosystemer
- b) beskyttelse og bevarelse af naturskove
- c) forebyggelse af industriforurening
- d) beskyttelse af bymiljøet.

2. Samarbejdet på dette område koncentrerer om:

- a) styrkelse og forbedring af institutioner, der arbejder med miljøbeskyttelse
- b) udarbejdelse af lovgivning og forbedring af standarder
- c) forskning, uddannelse og oplysning
- d) gennemførelse af undersøgelser og pilotprogrammer samt tilvejebringelse af faglig bistand.

Artikel 6

Økonomisk samarbejde

1. Parterne forpligter sig til i overensstemmelse med deres respektive politikker og målsætninger og i den udstrækning, de har ressourcer til rådighed dertil, at fremhjælpe det økonomiske samarbejde til gensidig gavn. De vil i fællesskab til gensidig fordel og inden for rammerne af deres respektive kompetenceområder fastlægge en samarbejdsstrategi, som bestemmer områderne for og prioriteringen af de økonomiske samarbejdsprogrammer og -aktiviteter.

2. Parterne er enige om at samarbejde på følgende generelle områder:

- a) opbygning af et kreativt og konkurrencebetonet erhvervsliv i Pakistan ved at fremme brugen af knowhow og teknologi fra Fællesskabet, bl.a. inden for design, emballage, normer, såsom forbrugs- og miljønormer, samt nye materialer og produkter
- b) fremme af kontakter mellem økonomiske aktører og andre foranstaltninger, der har til formål at fremme udveksling af erhvervsmæssig viden, markedsudvikling og investeringer
- c) fremme udveksling af oplysninger om politikker over for erhvervslivet og små og mellemstore virksomheder, navnlig med henblik på at forbedre erhvervsklimaet og anspore til tættere kontakter mellem små og mellemstore virksomheder indbyrdes for at fremme samhandelen og forøge de erhvervsmæssige samarbejdsmuligheder

- d) udbygning af lederuddannelsen i Pakistan med henblik på at uddanne aktører, der kan samarbejde effektivt med det europæiske erhvervsliv
- e) fremme af dialogen mellem Pakistan og Fællesskabet på områderne energipolitik og teknologioverførsel
- f) udvikling og forbedring af kommunikation, information, teknologi, landbrug, fiskeri, minedrift og turisme.

3. Parterne er enige om at tage følgende midler i anvendelse for at føre deres mål ud i livet:

- a) udveksling af oplysninger og idéer
- b) udarbejdelse af undersøgelser
- c) faglig bistand
- d) uddannelsesprogrammer
- e) oprettelse af forbindelser mellem forsknings- og uddannelsescentre, specialiserede organer og erhvervssammenslutninger
- f) fremme af investeringer og joint ventures
- g) institutionel udvikling af offentlige og private organer og forvaltninger
- h) gensidig adgang til parternes eksisterende databaser og oprettelse af nye
- i) workshops og seminarer
- j) udveksling af eksperter.

4. Inden for rammerne af deres respektive kompetenceområder forpligter parterne sig til at anspore til øgede investeringer til gensidigt udbytte ved at skabe et gunstigere klima for private investeringer ved hjælp af forbedrede betingelser for overførsel af kapital og om nødvendigt støtte til indgåelse af konventioner mellem Fællesskabets medlemsstater og Pakistan om fremme og beskyttelse af investeringer.

Artikel 7

Industri og tjenesteydelser

1. Parterne fremmer:

- a) fastlæggelsen af industrisektorer, hvorom samarbejdet koncentrerer, og de midler, som kan bidrage til at fremme det industrielle samarbejde

b) vækst og diversificering af Pakistans produktionsgrundlag i såvel industri- som servicesektorerne, herunder modernisering og reform af den offentlige sektor, idet parternes samarbejdsforanstaltninger i særlig grad rettes mod små og mellemstore virksomheder, og idet der træffes foranstaltninger til at lette parternes adgang til kapitalkilder, markeder og teknologi, især med henblik på at fremme samhandelen mellem parterne samt på markeder i tredjelande.

2. Parterne fremmer inden for rammerne af deres respektive kompetenceområder adgangen til disponible oplysninger og finansieringsfaciliteter med henblik på at fremme projekter og foranstaltninger, som kan øge samarbejdet mellem firmaer, såsom joint ventures, underleverancer, teknologioverførsel, licenser, anvendt forskning og franchiser.

Artikel 8

Landbrug, kvæghold og fiskeri

Parterne er enige om at samarbejde og udvikle landbrugs-, kvægholds- og fiskerisektoren. I den sammenhæng forpligter de sig til at undersøge mulighederne for joint ventures i forbindelse med oprettelse af enheder til forarbejdning af fødevarer, øgede samhandelsmuligheder og samarbejde om landbrugsforskning.

Artikel 9

Turisme

Parterne er enige om at samarbejde om turisme på grundlag af særlige foranstaltninger, herunder udveksling af oplysninger, udførelse af undersøgelser, uddannelsesprogrammer og fremme af investeringer og joint ventures i de erhvervsgrøner, der leverer til turistsektoren.

Artikel 10

Energi

Parterne erkender den betydning, energisektoren har for den økonomiske og sociale udvikling, og forpligter sig til at forstærke samarbejdet især med hensyn til energifremstilling og -besparelse samt effektiv udnyttelse af energi. Et forbedret samarbejde omfatter energiplanlægning, alternative energikilder og hensyntagen til energiforbrugets miljøvirkninger.

Artikel 11

Regionalt samarbejde

1. Parterne er enige om, at samarbejdet mellem dem kan omfatte foranstaltninger, der træffes i henhold til samarbejdsaftaler med andre lande i samme region, forudsat at disse foranstaltninger er forenelige med denne aftale.

2. Uden at udelukke noget område er parterne enige om at prioritere følgende foranstaltninger særlig højt:

- a) faglig bistand (tjenesteydelser leveret af udefra kommende eksperter, uddannelse af teknisk personale i visse praktiske aspekter ved integrationen)
- b) fremme af samhandelen mellem landene i regionen
- c) støtte til regionale institutioner og fælles projekter og initiativer, der iværksættes af regionale organisationer som Den Sydasiatiske Sammenslutning for Regionalt Samarbejde (SAARC) og Organisationen for Økonomisk Samarbejde (ECO)
- d) støtte til undersøgelser af regionale/subregionale spørgsmål, herunder bl.a. transport, kommunikation, miljøspørgsmål og menneskers og dyrs sundhed.

Artikel 12

Samarbejde om videnskab og teknologi

Parterne vil i overensstemmelse med deres respektive politikker og kompetenceområder fremme videnskabeligt og teknologisk samarbejde på områder af fælles interesse, dvs. via uddannelse og fælles forskningsprogrammer, forbindelser mellem forskningsinstitutioner, udveksling af oplysninger og seminarer. Parterne vil bestræbe sig på at fremme overførsel af knowhow og udveksling af oplysninger om forskningsprojekter, navnlig med hensyn til miljø, informationsteknologi, telekommunikation, rumteknologi, bioteknologi og marinbiologi.

Artikel 13

Prækursorer til fremstilling af narkotika samt hvidvaskning af penge

1. Parterne er i overensstemmelse med deres respektive kompetenceområder og de relevante retlige bestemmelser enige om at samarbejde om at forhindre udbredelse af prækursorer til fremstilling af narkotika. Desuden er de enige om, at det er nødvendigt at træffe alle foranstaltninger, der kan forhindre hvidvaskning af penge.

2. Parterne vil overveje, hvilke muligheder der foreligger for at træffe foranstaltninger til bekæmpelse af ulovlig dyrkning og produktion af samt handel med narkotika og psykotrope stoffer og til forebyggelse og nedbringelse af narkotikamisbrug. Samarbejdet på dette område skal omfatte:

- a) bistand til uddannelse og rehabilitering af narkomaner
- b) foranstaltninger til sikring af en alternativ økonomisk udvikling

- c) udveksling af relevante oplysninger, som sikrer, at personoplysninger beskyttes i passende omfang.

Artikel 14

Udvikling af menneskelige ressourcer

Parterne er enige om, at udvikling af menneskelige ressourcer udgør en integrerende del af både den økonomiske udvikling og udviklingen i samfundet som helhed.

Parterne erkender, at uddannelse, udvikling af færdigheder og forbedring af levevilkårene for de fattigere og ugunstigt stillede befolkningslag med hovedvægten lagt på kvinder og børn i disse befolkningslag vil bidrage til at skabe et gunstigt økonomisk klima og et gunstigt klima i samfundet som helhed.

Parterne minder om betydningen af, at de internationalt anerkendte vigtigste arbejdsnormer, som er fastsat i Den Internationale Arbejdsorganisations relevante instrumenter, efterleves, idet denne organisation er det kompetente organ, når det drejer sig om at fastsætte og behandle disse normer, som er en vigtig faktor bag fremskridtet i økonomien og samfundet som helhed. Desuden erkender de, at økonomisk vækst og udvikling skabt af øget samhandel og yderligere liberalisering af samhandelen bidrager til at fremme disse normer.

De forpligter sig til at støtte arbejdet med at fremme disse normer og drøftelserne mellem WTO's og ILO's sekretariater.

Fællesskabet vil yde bistand til programmer, herunder programmer iværksat på ILO's initiativ, som tager sigte på at støtte Pakistans indsats på dette område.

Artikel 15

Information, kultur og kommunikation

Inden for rammerne af deres respektive kompetenceområder samarbejder parterne på området information, kultur og kommunikation om at skabe bedre gensidig forståelse og udbygge de kulturelle forbindelser mellem dem, bl.a. ved hjælp af undersøgelser og faglig bistand til bevarelse af kulturarven.

Parterne erkender også betydningen af samarbejde på områderne telekommunikation, informationsfundet og multimedieapplikationer, som bidrager til at forstærke den økonomiske udvikling og samhandelen.

Parterne finder, at samarbejde på dette område inden for rammerne af deres respektive kompetenceområder kan fremme:

- a) reguleringen af og politikken for telekommunikationssektoren

- b) udviklingen af nye informationsteknologier og telekommunikationsmidler, herunder mobile kommunikationsmidler

- c) informationsfundet, herunder fremme af det verdensomspændende satellitnavigationssystem (GNSS)

- d) multimedieteknologier til telekommunikation

- e) telematiske net og applikationer (transport, sundhed, uddannelse, miljø)

- f) investeringer og joint ventures.

Artikel 16

Institutionelle aspekter

1. Parterne er enige om at nedsætte et blandet udvalg, hvis opgaver vil være:

- a) at sikre, at denne aftale fungerer og gennemføres korrekt

- b) at fastsætte prioriteringer i forhold til denne aftales mål

- c) at rette henstillinger til fremme af denne aftales mål.

Der vil blive fastsat bestemmelser om formandskabet på møderne og nedsættelsen af underudvalg.

2. Det Blandede Udvalg består af repræsentanter for begge parter på et passende højt niveau. Det Blandede Udvalg holder normalt møde hvert år, skiftevis i Bruxelles og Islamabad, på en dato, som parterne fastsætter efter fælles overenskomst. Ekstraordinære møder holdes efter aftale mellem parterne.

3. Det Blandede Udvalg kan nedsætte særlige underudvalg, som skal bistå det i dets opgaver og koordinere udarbejdelsen og gennemførelsen af projekter og programmer inden for rammerne af aftalen.

4. Det Blandede Udvalgs dagsorden fastsættes af parterne efter fælles overenskomst.

5. Parterne er enige om, at Det Blandede Udvalg ligeledes skal have til opgave at sikre, at alle sektoraftaler, som Fællesskabet og Pakistan har indgået eller vil indgå, fungerer korrekt.

*Artikel 17***Udviklingsklausul**

Parterne kan aftale at udvide denne aftale med henblik på at styrke samarbejdet og at udvide samarbejdsområderne ved hjælp af aftaler om særlige sektorer eller aktiviteter.

Hvad angår gennemførelsen af denne aftale, kan hver af parterne stille forslag om at udvide samarbejdsområderne under hensyn til erfaringerne med aftalens anvendelse.

*Artikel 18***Andre aftaler**

Med forbehold af de relevante bestemmelser i traktaterne om oprettelse af De Europæiske Fællesskaber berører denne aftale eller foranstaltninger, der træffes i henhold til aftalen, på ingen måde Den Europæiske Unions medlemsstaters beføjelser til at iværksætte bilaterale aktiviteter med Pakistan inden for rammerne af det økonomiske samarbejde og udviklingssamarbejdet eller til om fornødent at indgå nye økonomiske samarbejdsaftaler og aftaler om udviklingssamarbejde med Pakistan.

Denne aftale har ingen indvirkning på anvendelsen eller håndhævelsen af forpligtelser indgået af de respektive parter over for tredjelande.

*Artikel 19***Ikke-gennemførelse af aftalen**

1. Hvis den ene af parterne finder, at den anden part har undladt at opfylde nogen af sine forpligtelser i henhold til aftalen, kan den træffe egnede foranstaltninger.

2. Inden den gør dette, skal den, medmindre der er tale om en sag af særligt hastende karakter, forelægge den anden part alle relevante oplysninger, der er nødvendige til en tilbundsående undersøgelse af situationen med henblik på at finde en løsning, som kan godtages af parterne.

3. Ved valget af foranstaltninger skal sådanne, som forstyrrer aftalens funktionsmåde mindst muligt, tillægges højest prioritet. Disse foranstaltninger skal omgående meddeles den anden part og gøres til genstand for konsultationer, hvis den anden part anmoder derom.

*Artikel 20***Faciliteter**

For at lette samarbejdet inden for rammerne af aftalen indrømmer de pakistanske myndigheder EF-tjenestemænd og eksperter, der deltager i gennemførelsen af samarbejdet, de garantier og faciliteter, som er nødvendige for udøvelsen af deres funktioner. Detaljerede bestemmelser herom fastlægges i en separat brevveksling.

*Artikel 21***Anvendelsesområde**

Denne aftale gælder på den ene side for de områder, hvor traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab finder anvendelse, og på de betingelser, der er fastsat i nævnte traktat, og på den anden side for Pakistans område.

*Artikel 22***Bilag**

Bilag I og II til denne aftale udgør en integrerende del af aftalen.

*Artikel 23***Ikrafttræden og fornyelse**

1. Denne aftale træder i kraft på den første dag i måneden efter den dato, hvor parterne har givet hinanden notifikation om afslutningen af de procedurer, der er nødvendige i så henseende.

2. Denne aftale indgås for en periode på fem år. Den fornyes automatisk hvert år, medmindre en af parterne opsiges den mindst seks måneder inden udløbsdatoen.

*Artikel 24***Sprog**

Denne aftale er udfærdiget i to eksemplarer på dansk, engelsk, finsk, fransk, græsk, italiensk, nederlandsk, portugisisk, spansk, svensk, tysk og urdu, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

EN FE DE LO CUAL, los abajo firmantes, debidamente autorizados, suscriben el presente Acuerdo.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede behørigt befuldmægtigede underskrevet denne aftale.

ZU URKUND DESSEN haben die Unterzeichneten, hierzu gehörig befugten Bevollmächtigten dieses Abkommen unterschrieben.

ΕΙΣ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ οι υπογράφουτες πληρεξούσιοι δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο έθεσαν την υπογραφή τους κάτω από την παρούσα συμφωνία.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised, have signed the present Agreement.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, dûment mandatés, ont apposé leur signature au bas du présent accord.

IN FEDE DI CHE i sottoscritti, muniti di regolari poteri, hanno firmato il presente accordo.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, naar behoren gemachtigd, hun handtekening onder deze overeenkomst hebben geplaatst.

EM FÉ DO QUE os abaixo assinados, com os devidos poderes para o efeito, apuseram as suas assinaturas no presente Acordo.

TÄMÄN VAKUUDEKSI jäljempänä mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta avtal.

اس کی تصدیق کے لئے درج ذیل بااختیار اور مجاز
نمائندوں نے دستخط کئے ہیں

Hecho en Islamabad, el veinticuatro de noviembre del dos mil uno.

Udfærdiget i Islamabad den fireogtyvende november to tusind og et.

Geschehen zu Islamabad am vierundzwanzigsten November zweitausendundeins.

Εγινε στο Ισλαμαμπάντ, στις εικοσι τέσσερις Νοεμβρίου δύο χιλιάδες ένα.

Done at Islamabad on the twenty-fourth day of November in the year two thousand and one.

Fait à Islamabad, le vingt-quatre novembre deux mille un.

Fatto a Islamabad, addì ventiquattro novembre duemilauno.

Gedaan te Islamabad, de vierentwintigste november tweeduizendeneen.

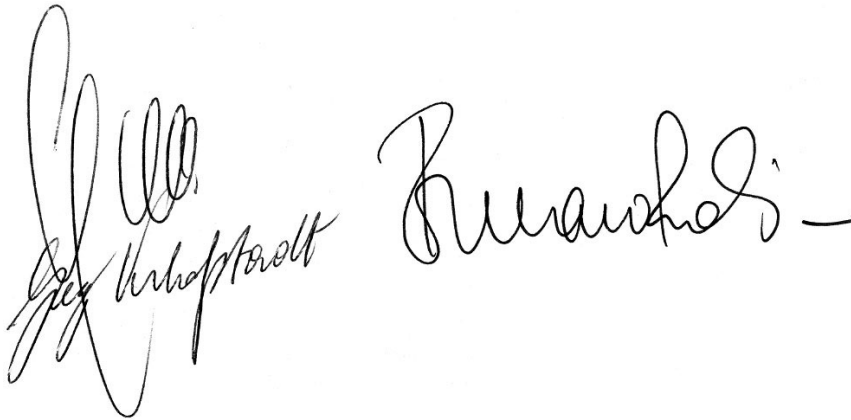
Feito em Islamabade, em vinte e quatro de Novembro de dois mil e um.

Tehty Islamabadissa kahdentenkymmenentenänäljänäljäntenä päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattayksi.

Som skedde i Islamabad den tjugofjärde november tjugohundraett.

یہ حتمی ایکٹ اسلام آباد میں ۲۳ نومبر ۲۰۰۱ء کو طے پایا۔

Por la Comunidad Europea
For Det Europæiske Fællesskab
Für die Europäische Gemeinschaft
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Community
Pour la Communauté européenne
Per la Comunità europea
Voor de Europese Gemeenschap
Pela Comunidade Europeia
Euroopan yhteisön puolesta
På Europeiska gemenskapens vägnar

برائے اسلامی جمہوریہ پاکستان

BILAG I

FORTOLKENDE ERKLÆRINGER AD ARTIKEL 19 – IKKE-GENNEMFØRELSE AF AFTALEN

- a) Med henblik på fortolkningen og den konkrete gennemførelse af denne aftale er parterne enige om, at de sager af særligt hastende karakter, der er omhandlet i aftalens artikel 19, er sager, hvor der er tale om et væsentligt aftalebrud fra en af de to parter side. Et væsentligt aftalebrud udgøres af:
- en fornægtelse af aftalen, som ikke er hjemlet i folkerettens almindelige regler
  - en krænkelse af de væsentlige elementer i aftalen, som er omhandlet i artikel 1.
- b) Parterne er enige om, at »egnede foranstaltninger« i henhold til artikel 19 er foranstaltninger, der træffes i overensstemmelse med folkeretten. Hvis en part i en sag af særligt hastende karakter i henhold til artikel 19 træffer en foranstaltning, kan den anden part påberåbe sig proceduren med tvistbilæggelse.
-

BILAG II

FÆLLES ERKLÆRING OM INTELLEKTUELLE, INDUSTRIELLE OG HANDELSMÆSSIGE EJENDOMSRETTIGHEDER

Parterne er i forbindelse med denne aftale enige om, at »intellektuelle, industrielle og handelsmæssige ejendomsrettigheder« navnlig omfatter beskyttelse af ophavsret og dermed beslægtede rettigheder, patenter, industrielle mønstre, varemærker og mærker for tjenesteydelser, programmel, topografier for integrerede kredsløb, geografiske angivelser, beskyttelse mod illoyal konkurrence og beskyttelse af fortrolige oplysninger om knowhow.

SLUTAKT

De befuldmægtigede for:

DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB

på den ene side, og

DEN ISLAMISKE REPUBLIK PAKISTANS REGERING

på den anden side,

forsamlede i Islamabad den 24. november 2001 i anledning af undertegnelsen af samarbejdsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Islamiske Republik Pakistan om partnerskab og samarbejde,

har på tidspunktet for undertegnelsen af denne samarbejdsaftale

— vedtaget følgende tekster:

Samarbejdsaftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Islamiske Republik Pakistan om partnerskab og samarbejde

Bilag I Fortolkende erklæringer ad artikel 19: ikke-gennemførelse af aftalen

Bilag II Fælles erklæring om intellektuelle, industrielle og handelsmæssige ejendomsrettigheder

— vedtaget følgende erklæring, der er knyttet til denne slutakt:

Erklæring fra Det Europæiske Fællesskab og Den Islamiske Republik Pakistan.

De befuldmægtigede for Det Europæiske Fællesskab og Den Islamiske Republik Pakistan har taget følgende erklæringer til efterretning:

Erklæring fra Den Islamiske Republik Pakistan om erklæringen om tilbagesendelsesaftaler.

Ensidig erklæring fra Fællesskabet i forbindelse med undertegnelsen af samarbejdsaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Den Islamiske Republik Pakistan.

Til bekræftelse heraf har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne aftale.

Hecho en Islamabad, el veinticuatro de noviembre del dos mil uno.

Udfærdiget i Islamabad den fireogtyvende november to tusind og et.

Geschehen zu Islamabad am vierundzwanzigsten November zweitausendundeins.

Εγινε στο Ισλαμαμπάντ, στις εικοσι τέσσερις Νοεμβρίου δύο χιλιάδες ένα.

Done at Islamabad on the twenty-fourth day of November in the year two thousand and one.

Fait à Islamabad, le vingt-quatre novembre deux mille un.

Fatto a Islamabad, addì ventiquattro novembre duemilauno.

Gedaan te Islamabad, de vierentwintigste november tweeduizendeneen.

Feito em Islabade, em vinte e quatro de Novembro de dois mil e um.

Tehty Islamabadissa kahdentenakymmenentenäneljäneljäntenä päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattayksi.

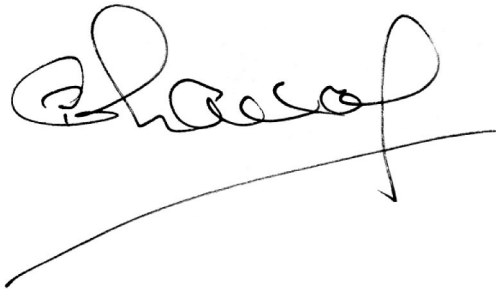
Som skedde i Islamabad den tjugofjärde november tjugohundraett.

یہ حتمی ایکٹ اسلام آباد میں ۲۳ نومبر ۲۰۰۱ء کو طے پایا۔

Por la Comunidad Europea
For Det Europæiske Fællesskab
Für die Europäische Gemeinschaft
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Community
Pour la Communauté européenne
Per la Comunità europea
Voor de Europese Gemeenschap
Pela Comunidade Europeia
Euroopan yhteisön puolesta
På Europeiska gemenskapens vägnar

برائے اسلامی جمہوریہ پاکستان

ERKLÆRING FRA DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB OG DEN ISLAMISKE REPUBLIK
PAKISTAN

Det Europæiske Fællesskab minder om den betydning, dets medlemsstater tillægger et effektivt samarbejde med tredjelande med henblik på at fremme tilbagesendelsen af disses statsborgere, som ulovligt opholder sig på en medlemsstats område.

Den Islamiske Republik Pakistan forpligter sig til at indgå tilbagesendelsesaftaler med de medlemsstater af Den Europæiske Union, der anmoder derom.

ERKLÆRING FRA DEN ISLAMISKE REPUBLIK PAKISTAN OM ERKLÆRINGEN OM
TILBAGESENDELSESAFTALER

I forbindelse med sin godkendelse af tilsagnet om »at indgå tilbagesendelsesaftaler med de medlemsstater af Den Europæiske Union, der anmoder derom«, ønsker Den Islamiske Republik Pakistan at gøre det klart, at tilsagnet kun omfatter Pakistans villighed til at optage forhandlinger med henblik på at indgå gensidigt acceptable tilbagesendelsesaftaler med de medlemsstater af Den Europæiske Union, der anmoder derom. Pakistan har ikke i øjeblikket nogen sådanne tilbagesendelsesaftaler med nogen medlemsstat af den Europæiske Union. På begæring af EU's medlemsstater er Pakistan imidlertid rede til at indlede forhandlinger eller udvide disse, hvor der allerede er sådanne forhandlinger i gang. Pakistan anser disse forhandlinger for at være uafhængige af alle andre bilaterale eller multilaterale aftaler, som det har indgået eller fører forhandlinger om med EU's medlemsstater eller Europa-Kommissionen. Desuden accepterer Pakistan ikke nogen tekst til sådanne bilaterale tilbagesendelsesaftaler, som der ikke kan føres forhandlinger om.

ENSIDIG ERKLÆRING FRA FÆLLESSKABET I FORBINDELSE MED UNDERTEGNElsen
AF SAMARBEJDSAFTALEN MELLE M FÆLLESSKABET OG PAKISTAN

Den fælles erklæring fra parterne i aftalen om indgåelse af aftaler om tilbagetagelse foregriber på ingen måde fordelingen af beføjelserne mellem Fællesskabet og dets medlemsstater, således som denne fremgår af bestemmelserne i afsnit IV (artikel 63) i tredje del af traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.